Conners Ö?retmen Dereceleme Ölçe?i-Yenilenmi? K?sa (CÖDÖ-YK) Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Conners Ö?retmen Dereceleme Ölçe?i-Yenilenmi? K?sa (CÖDÖ-YK) Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19336

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Conners Ö?retmen Dereceleme Ölçe?i-Yenilenmi? K?sa (CÖDÖ-YK) Formu, Dr. C. Keith Conners taraf?ndan geli?tirilen orijinal ölçe?in k?salt?lm?? ve revize edilmi? versiyonunun Türkiye adaptasyon çal??mas?d?r. Bu ölçek, okul ça??ndaki çocuk ve ergenlerde Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u (DEHB) semptomlar?n? ve e?lik eden davran??sal sorunlar? ö?retmenlerin gözlemleri üzerinden h?zl? ve sistematik bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? Kaner, Büyüköztürk ve ??eri taraf?ndan 2013 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir.

CÖDÖ-YK, klinik tan? süreçlerine destek sa?lamak, tarama yapmak ve tedavi etkinli?ini izlemek için kullan?lan, psikometrik özellikleri incelenmi? güvenilir bir araçt?r. K?sa formu sayesinde, ö?retmenlerin de?erlendirme yükünü azaltarak s?k aral?klarla yap?lan izleme çal??malar?na uygunluk göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Conners Ö?retmen Dereceleme Ölçe?i, CÖDÖ-YK, DEHB, Dikkat Eksikli?i, Hiperaktivite, Ö?retmen Dereceleme, Davran?? Bozukluklar?, Psikometrik Ölçek, Adaptasyon.

Yazarlar

Sema Kaner, ?ener Büyüköztürk, Engin ??eri.

Amaç

CÖDÖ-YK Formunun temel amac?, 6 ila 18 ya? aral???ndaki ö?rencilerde Conners Dereceleme Ölçeklerinin klinik olarak tan?mlad??? davran??sal ve bili?sel sorunlar?n ?iddetini ve s?kl???n? belirlemektir. Bu k?sa form, ö?retmenlerin s?n?f içi gözlemlerine dayanarak, ö?rencinin dikkat, dürtüsellik, hiperaktivite, kayg? ve kar?? gelme gibi alanlardaki i?levselli?ini ölçmeyi hedefler.

Ölçek, özellikle tarama amaçl? kullan?larak yüksek riskli ö?rencilerin erken tespit edilmesine yard?mc? olur ve uzmanlar için klinik de?erlendirmeye temel olu?turacak objektif veriler sunar. Türkiye uyarlamas?, ölçe?in kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir biçimde kullan?labilmesini sa?lamay? amaçlam??t?r.

Yap?

CÖDÖ-YK, çok boyutlu bir yap?y? ölçer ve orijinal uzun formdaki temel klinik boyutlar? korur. Genellikle bu k?sa form, DEHB ile yak?ndan ili?kili olan ve DSM kriterleriyle uyumlu olan a?a??daki ana faktörleri içermektedir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kar?? Gelme/Muhalefet: Kurallara uymama ve otoriteye kar?? gelme davran??lar?n?n s?kl???.
Bili?sel Sorunlar/Dikkatsizlik: Dikkati sürdürme zorlu?u, unutkanl?k ve görevleri tamamlama sorunlar?.
Hiperaktivite/Dürtüsellik: A??r? hareketlilik, huzursuzluk ve dü?ünmeden hareket etme e?ilimi.
Duygusal Labilite: Duygusal tepkilerde h?zl? ve a??r? de?i?imler.

Bu faktörler, ö?rencinin davran??sal profilini detayl?ca ortaya koyarak spesifik müdahale alanlar?n?n belirlenmesine olanak tan?r.

Geçerlik

CÖDÖ-YK'n?n Türkiye uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu de?erlendirmek üzere kapsaml? geçerlik analizleri yürütülmü?tür. Yap? geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi? ve orijinal ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde de kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdi?i rapor edilmi?tir.

Ayr?ca, ay?rt edici geçerlik çal??malar? kapsam?nda, DEHB tan?s? alm?? gruplar?n CÖDÖ-YK puanlar?n?n, sa?l?kl? kontrol gruplar?ndan anlaml? derecede yüksek oldu?u tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in DEHB semptomlar?n? di?er davran?? sorunlar?ndan ay?rt etme yetene?inin yüksek oldu?unu göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenilirlik katsay?lar?, her bir alt ölçek için Cronbach Alfa de?erleri hesaplanarak belirlenmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa katsay?lar?n?n, alt ölçekler baz?nda genellikle .80'in üzerinde oldu?u ve tüm ölçek için yüksek bir tutarl?l?k sergiledi?i görülmü?tür. Bu durum, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir biçimde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

?ç tutarl?l???n yan? s?ra, test-tekrar test güvenilirli?i de, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda istikrarl? sonuçlar verdi?ini do?rulamak amac?yla incelenmi?tir. Yüksek test-tekrar test korelasyonlar?, CÖDÖ-YK'n?n zaman içinde tutarl? bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Amaç, orijinal Conners Revize Edilmi? K?sa Formunun öngördü?ü faktör modelinin Türk kültürü ve e?itim sistemi ba?lam?nda da geçerli olup olmad???n? test etmektir.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in temel DEHB ve davran??sal alt boyutlar?n? ayr??t?ran güçlü bir yap?sal

ARABPSYCHOLOGY.COM

modele sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in klinik raporlama ve puanlama sisteminin Türkiye'de güvenle uygulanabilirli?ini do?rulamaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama, Ö?retmen Dereceleme ve Tarama Ölçe?i.

Format: 4'lü Likert Tipi Derecelendirme format?nda uygulanan k?sa form (0: Hiçbir zaman veya nadiren, 3: Çok s?k).

Language Available: Türkçe (Türk Uyarlamas?).

Population Group: Okul Ça??ndaki Çocuklar ve Ergenler.

Age Group: Genellikle 6-18 ya? aral???.

Population Details: Türkiye'deki farkl? sosyo-ekonomik düzeylerden ve farkl? okul kademelerinden (ilkokul, ortaokul, lise) ö?renciler örnekleminde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Ö?retmenler taraf?ndan ö?rencilerin son bir ay içindeki davran??lar?n?n s?kl???n? derecelendirmesi esas?na dayan?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tirme ve revizyon süreci uluslararas? ba?lamda gerçekle?mi?tir. Türkiye uyarlama çal??mas?n?n yay?n y?l? **2013**'tür. Ölçe?in ticari kullan?m? telif hakk?na tabidir. Akademik veya klinik amaçl? kullan?m için sorumlu yazar Sema Kaner ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. ?leti?im e-posta adresi:

Referanslar

Kaner, S., Büyüköztürk, ?.ve ??eri, E.(2013). Conners Ö?retmen Dereceleme Ölçe?i-Yenilenmi? K?sa: Türkiye uyarlama çal??mas?. *E?itim ve Bilim*, *38*(167), 81-97. Sorumlu Yazar ?leti?im: semakaner@gmail.com

Bu makalenin orijinal PDF dosyas? a?a??da belirtilen ba?lant?dan indirilebilir:

Orijinal PDF belgesine ula?mak için: conners-ogretmen-dereceleme-olcegi-yenilenmis-kisa-codo-yk-formu-toad.pdf

Conners Ö?retmen Dereceleme Ölçe?i-Yenilenmi? K?sa (CÖDÖ-YK) Formu

ARABPSYCHOLOGY.COM

Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. CÖDÖ-YK Formu, tipik olarak 10 ila 28 aras?nda de?i?en maddelerden olu?ur ve ö?rencinin s?n?f içi i?levselli?ini, dikkatini ve davran??sal tepkilerini ölçen ifadeleri içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM